

ДО:

Председателя на КОСВ към НС на РБългария
г-н Станислав Анастасов

Министъра на околната среда и водите
г-жа Росица Карамфилова

ВЪЗРАЖЕНИЕ

Подател: Сдружение „Балканка”, гр. София, ул.Александър Малинов №87
Чрез своя представител: Димитър Йорданов Куманов
Адрес за кореспонденция: София, ж.к.Стрелбище, бл.8, вх.Д, ап.87
Тел.0887 931 241 dkoumanov@abv.bg

Против: два Законопроекта за енергията от ВЕИ в морските пространства, внесени от група народни представители от ГЕРБ под № 48-254-01-21 от 20.10.2022г. и от ДБ под № 48-254-01-21 от 20.10.2022г.

**Уважаеми господин Анастасов,
Уважаема госпожо Карамфилова,**

С настоящото писмо Ви уведомяваме, че възразяваме най-категорично срещу предлаганите законопроекти. Процесните законопроекти можете да откриете на следния линкове:

<https://www.parliament.bg/bg/bills/ID/164352>

и

<https://www.parliament.bg/bg/bills/ID/164351>

Основанията ни да възразяваме са не поради лобисткия характер на законопроектите или заради необоснованото предлагане на нови държавни структури и пр., а защото ние намираме разполагането на вятърни генератори в акваторията на Черно море за изключително опасно и вредно за биоразнообразието във водите на морето ни, включително и рисковете, които се създават и за поминъка на тази част от населението, която осигурява прехраната си със стопански риболов, и защото и любителският риболов също ще изчезне, а оттам ще се нанесат непоправими щети и на туризма. Така например, с какви точно пресни риби ще се изхранват гостите по Черноморието по ресторантите, според Вас, моля?

За тези проблеми няма нито една дума в мотивите и в оценката на въздействие и на двата законопроекта, което не е особена изненада.

Ако не Ви е известно, вятърните турбини генерират ниско честотни вибрации и шумове, които са опасни и за човешките същества даже. А рибите и другите водни организми са стотици и хиляди пъти по-чувствителни на подобни въздействия от

човека. Всеки риболовец, например, знае, че след дори и най-слабото земетресение рибите изчезват и не кълват по няколко дена.

По отношение на вредните въздействия от вибрациите и шума на вятърните турбини Ви предлагаме да се справите със следното четиво:

https://www.matec-conferences.org/articles/matecconf/pdf/2019/51/matecconf_diagnostyka2019_01002.pdf?fbclid=IwAR1Jbu8RkD1N_SSRMT_9TkQNYKRRK4gmK8Gud9ZwEFvbIS_CnXRyblEn-tGo

В точка 2 на прикачения документ са описани вредните въздействия върху човешките същества.

Функционалните ефекти, причинени от вибрациите, са [6]:

- увеличено време за двигателна реакция,
- увеличено време за визуална реакция,
- нарушение на координацията на движенията,
- прекомерна умора
- безсъние
- раздразнителност
- нарушение на паметта

По отношение на въздействията в морска среда Ви предлагаме да се справите със следния документ:

<https://www.frontiersin.org/research-topics/43295/noise-and-vibrations-in-offshore-wind-farms-and-their-impact-on-aquatic-species>

Ето Ви преведен един цитат:

Офшорната вятърна енергия е екологична енергия за хората, но може да не е така за водните животни. Подводен шум се генерира по време на изграждането, обслужването, експлоатацията и извеждането от експлоатация на офшорни вятърни паркове, т.е. подводен шум по време на монтаж на пилоти, шум, генериран от вибрации на вятърни турбини по време на работа и др. Възможното въздействие на генерирания шум и вибрации върху водните животни възпрепятства до определена степен по-нататъшното интегриране на офшорни вятърни паркове.

На вносителите вероятно не им е известно също така, че най-активният стопански и любителски риболов се извършва у нас есенно време, когато пристигат пасажите проходни риби, като лефер и паламуд, а други много ценни видове риби като калкана, например, обитават дъното на морето.

В този смисъл, нискочестотните вибрации и шум ще прогонят или увредят всяко живо същество в морето. И тука не става дума само за определеното място, където ще се разположат перките. Проблемът ще засегне всички пасажии от проходни риби поради факта, че дори само на едно място да се турят перки, те ще блокират миграционния коридор и има риск тия риби никога да се появят отново по цялото Черноморие.

Ако не ни вярвате, отидете наблизко до някоя перка и постойте там един час, а после ще ни кажете как се чувствате.

И, разбира се, трябва да отчетете, че шумът и вибрациите се разпространяват във водна среда много по-лесно, отколкото във въздушна, и се разпространяват на много по-голямо разстояние!

Ама в Дания, Шотландия и т.н. имало перки в морето, ли? Еми там има, ама там никой не лови риба близо до брега, пък и защо трябва да повтаряме същите грешки?

Ама всяко Инвестиционно Предложение /ИП/ или програма щели да преминават през процедурите по по ЕО, ОВОС и ОСВ, ли?

В Република България подобни документи са най-фалшивите на света, защото се плащат от инвеститорите и в тях свири тая музика, която инвеститорите са поръчали и платили. Най-фалшивите на света! Само поискайте и ще Ви дадем сто примера, като ще започнем с ДОВОС и ДОСВ на язовир Яденица.

Обръщаме Ви внимание също така, че като изчезнат водните организми и рибите, това неминуемо ще навреди и на птиците, които се хранят с тях. Тоест, *Via Pontica* не е единствения проблем, свързан с птиците, какъвто въпрос беше зададен по време на заседанието на КОСВ!

Обръщаме Ви внимание и че към момента заявките за слънчеви инсталации вероятно вече са надминали **20 гигавата** инсталирани в бъдеще мощности и повечето са в доста напреднал етап с процедурите по ЗООС и ЗБР. Сайтовете на басейновите врят от становища за допустимост за слънчени инсталации, например. А на заседанието на КОСВ чухме за готов инвестиционен проект в Черно море за **3 гигавата перки**, заради който очевидно се внася този законопроект. Тоест, АЕЦ Козлодуй и половина.

Основният въпрос, върху който се надяваме да се концентрирате, е - Кой и Как ще ги балансира тия неща, моля? Умни мрежи и гигантски батерии ли, или ПАВЕЦ Чаира, който май никога няма да тръгне, с неговите мижави **0.864 гигавата** в генераторен режим и **0.788 гигавата** в помпен? Доста "умни" тия мрежи ще трябва да са, като се има предвид, че всичките околни държави са тръгнали и те да изграждат нови ВЕИ мощности като луди! И накрая ще стане ли като на Банско - стотици нови хотели, клани, недоклани, само защото някой разпространявал лъжите колко голяма ще бъде далаверата!

Уведомяваме Ви също така, че се запознахме със становището на МОСВ по темата, което е изготвено с обичайната, неизненадваща ни, административно-учережденска задълбоченост по процедурите и загрижеността на ведомството относно участието на техни представители в онова нещо, наречено от вносителите МЕСРОВЕ, което разкрива нови хоризонти за административна изява на служителите на МОСВ, понеже си нямат друга работа.

За съжаление, извън обичайните препоръки на МОСВ досежно процедурите по ЕО, ОВОС и ОСВ, които споменахме колко пари чинят у нас, по поставените тук въпроси не прочетохме нито един ред!

Така например, извън посочените по-горе проблеми, в хартията на МОСВ ние не прочетохме нито дума по въпроса как ще се отрази надрусването на цялото море с перки върху изчезващи или критично застрашени морски видове? **Примерно върху черноморската пъстърва, върху есетрите и моруните, а пък върху делфините да не говорим въобще!** Не сме специалисти по делфините, но те май си контактуваха един с друг с ултразвук или нещо такова, пък и се хранеха с риба, като че ли?

В момента никой у нас не е доказал как въздействат вибрациите и шума на перките върху споменатите видове. Следоватено, експертите по ЕО, ОСВ и ОВОС няма да имат никаква идея какво да напишат, но веднъж взели парите, ще трябва да

си ги заслужат, нали така? Знае се обаче, че въздействието се класифицира като замърсяване на околната среда от всички изследвания и източници. Ето Ви още един източник:

https://www.matec-conferences.org/articles/mateconf/abs/2019/51/mateconf_diagnostyka2019_01002/mateconf_diagnostyka2019_01002.html

И ето Ви и още един цитат:

Акцентът беше поставен върху вибрациите, които се предават на земята чрез основите. Както показват изследванията - вибрациите се усещат до около 1000 м от вятърните паркове. Според други литературни източници това може да засегне живите организми в земята.

Отбелязваме, че вибрациите се усещат на 1000 метра от човека, на открит въздух, а не от рибите или дънните морски обитатели, и не във вода.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Уважаеми дами и господа,

На заседанието на КОСВ за първо гласуване беше обективизирано волеизявление от страна на вносителите и експертите им, че ако не сме били избързали с приемането на законопроекта, то Румъния и Гърция щели били да ни изпреварят и инвеститорът, който се гласял да инсталира **3-те си мижави гигавата** у нас, щял да ги инсталира при тях.

Предвид гореописаните рискове, Ви приканваме да спазите Принципа на Предпазливостта от Договора за Функционирането на ЕС и да изчакаме заедно, за да видим какво ще се случи в Гърция, пък тогава да разрешавате перки и в морето при нас. Ако там се окаже, че няма проблем, тогава ние Ви обещаваме да доведем възложители за **6 гигавата**, за да компенсираме предполагаемите загуби на вносителите! Не че в Гърция ще са достатъчно луди да си съсият морето, туризма и риболова, де. Те по същата причина и малки ВЕЦ-ове нямат!

Иначе щетите, които ще нанесете върху биоразнообразието в морето, риболова, туризма и пр., и за които ние сме 100% сигурни, ще породят не само значителните отрицателни въздействия, описани тук, но и още по-значителни репутационни щети за вносителите, за които пък ние ще имаме грижата.

И при положение че ще бием всички световни рекорди за ВЕИ сектора със слънчевата Навалица, защо да си търсим белята за още едни мижави **3 гигавата** в наследваща се облага точно за техния възложител, вдъхновил вносителите на настоящия законопроект?

Не на последно място Ви обръщаме внимание, че законопроектът нито е минал обществено обсъждане като хората, нито междуведомствено съгласуване, тъй като ние съумяваме да открием само становища на МОСВ и МЕ с обичайното за тези учереждания ниско качество и обяснимо нескрит ентузиазъм във връзка с новите процедурни хоризонти, които се откриват пред тях, НО не съумяхме никъде да открием становища на МЗХГ и на ИАРА, да не говорим за организациите на рибопроизводителите, морския риболов, БДЗП, ресторантьорите не само по морето и т.н. и т.н. Тоест, почти никой от заинтересованите държавни и граждански организации не е разбрал за Вашия законопроект, за което ние също ще имаме

грижата да разберат, само ни дайте малко време, преди да приемате каквото и да било!

И за да помогнем специално на МЗХГ и на ИАРА, накрая споделяме още един източник на специализирано проучване по тематиката:

<https://core.ac.uk/download/pdf/13793315.pdf?fbclid=IwAR3pvEmY35qXVzvQgv22FD4TFZP3tdWiT7Crd8FKPdrqV8t6VUIZ2GI80EE>

Ако ни позволите още един цитат от стр.30, точка 3.1.2 *Abundance*:

"Най-голям брой меджид е установен преди изграждането на ветроенергийния парк и в двата обекта, и след това строителство бройките са намалели значително (Фигура 17а)." Край на цитата. Точка.

Ето защо, много молим, ако няма да мислите за делфините и за рибите, за поминъка на рибарите и на ресторантьорите или за туризма като цяло, то поне помислете за репутационните рискове за самите вносители и не приемайте този убийствен за морето законопроект! Като видим в съседните държави, че няма щети и наистина има далавера, тогава няма проблем, но ние не виждаме защо все трябва да сме първи, както стана с малките ВЕЦ-ове, които не могат да се изплатят, въпреки че ни пресушават реките напълно, за да произвеждат колкото се може повече "екологичен" ток и въпреки преференциалните им цени?

Надявайки се на подкрепа и от страна на МЗХГ и ИАРА, разчитаме, че предложеният законопроект ще бъде отхвърлен в залата на НС и предварително благодарим на всички за разбирането и за съдействието в преследване на общата ни цел - опазване на водите и съхранение на природата в страната.

Дата 11.11.2022г.

гр.София

Съставил:

Член на УС:...../П/.....

/ инж. Димитър Куманов /